

Nr 189.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om
galtbesiktningstvång; given Stockholms slott den 2 mars 1928.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om galtbesiktningstvång.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

B. v. Stockenström,

Förslag
till
Lag
om galtbesiktnings tvång.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Där förhållandena inom hushållningssällskaps område sådant påkalla, äger Konungen på framställning av hushållningssällskapet och vederbörande landsting förordna, att galtbesiktnings tvång skall införas inom hushållningssällskapets område eller del därav.

2 §.

Inom område, där galtbesiktnings tvång införts, må icke galt, med mindre den uppnått nio månaders ålder och med hänsyn till svinavelns ståndpunkt inom orten prövats vara lämplig för betäcknings ändamål, vare sig kostnadsfritt eller mot ersättning användas till betäckning av hondjur, som tillhör annan än galtens ägare, och ej heller, därest galten äges av två eller flera personer samfält, till betäckning av hondjur, som tillhör någon av dem enskilt.

Angående prövning, som nyss nämnts, meddelas närmare bestämmelser av Kungl. Maj:t.

3 §.

I förordnande om införande av galtbesiktnings tvång skall tillika ut sättas viss dag för förordnandets ikraftträdande; och må denna dag ej sättas tidigare än sex månader eller senare än tre år från det förordnandet gavs.

4 §.

Förseelse mot denna lag straffes med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor.

Därest någon under tid, då han är ställd under åtal för sådan förseelse, fortsätter densamma, skall han för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits fällas till de böter, som äro stadgade för förseelsen.

5 §.

För förseelse, som med husbondes vetskap begås av hans husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvarar husbonden likasom förseelsen vore begången av honom själv.

6 §.

Förseelse mot denna lag åtalas av allmän åklagare. Åtal anhängiggöres vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

7 §.

Förordnande om införande av galtbesiktningstvång skall tillika med erinran om påföljden för förseelse mot bestämmelserna i denna lag genom länsstyrelsens försorg på statsverkets bekostnad införas i länskungörelserna och i tidning inom orten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1928.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 2 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet von Stockenström anför:

Uti skrivelser av den 23 oktober 1923 och den 21 november 1923 hava Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott och Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott var för sig anhållit, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om införande av galtbesiktningstväng. Sedan dessa framställningar remitterats till lantbruksstyrelsen, har styrelsen den 3 november 1926 avgivit utlåtande i ärendet, åtföljt av ett av styrelsen upprättat förslag till lag om galtbesiktningstväng. Vid utlåtandet har styrelsen jämväl fogat dels en till styrelsen inkommen framställning i ämnet från svenska svinavelsföreningens förvaltningsutskott, dels ock två till styrelsen den 22 februari 1924 och den 19 januari 1926 av statskonsulenten T. Lindahl avgivna yttranden jämte av denne införskaffade uttalanden från ordförandena i vissa svinpremieringsnämnder. Därefter hava infortrade yttranden i ärendet avgivits av samtliga hushållningssällskaps förvaltningsutskott.

Erinras må, att frågan om införande av galtbesiktningstväng varit föremål för behandling i riksdagen i anledning av vid 1924 års riksdag väckta motioner (I: 134 och II: 209) i ämnet. Dessa motioner föranledde dock ej någon riksdagens åtgärd. Jordbruksutskottet yttrade i sitt utlåtande, som godkändes av riksdagen, att utskottet ej funnit sig övertygat om lämpligheten av den av motionärerna föreslagna lagstiftningen om galtbesiktningstväng. I varje fall hade utskottet icke ansett ärendet föreligga i det skick, att utskottet velat taga någon bestämdare ställning i frågan. Desto mindre hade utskottet funnit ett sådant ståndpunktstagande lämpligt som ifrågavarande spörsmål på grund av ovannämnda framställningar befunne sig under Kungl. Maj:ts prövning. Vid innevarande års riksdag har ånyo väckts motion (II: 126) om införande av galtbesiktningstväng, därvid hemställts om antagande av ovan berörda av lantbruksstyrelsen upprättade lagförslag.

Innan jag närmare ingår på ifrågavarande framställningar, torde jag

böra något erinra om de åtgärder, som av staten hittills vidtagits för svinavelns befrämjande.

Berörda åtgärder innefatta beviljande av bidrag till dels svinpremiering, dels bildande och upprätthållande av svinavelsstationer, dels ock bildande av svinavelsföreningar. Såsom ett led i nämnda åtgärder ingår även den av lantbruksstyrelsen ombesörjda riksstamboksföringen av svin. Därjämte har anvisats särskilda medel för anordnande av avkastningsbedömning rörande avelssvin. För beviljande av statsbidrag till svinpremiering, svinavelsstationer och svinavelsföreningar är stadgat såsom villkor, att minst lika stort belopp som statsbidraget tillskjutes av hushållningssällskap eller, i fråga om bidrag till premiering, av hushållningssällskap eller landsting. Föremål för premiering äro avelssvin tillhöriga svinavelsförening eller medlem av sådan förening. Premieringen verkställes av en för varje hushållningssällskaps område tillsatt nämnd, bestående av ordförande, utsedd av lantbruksstyrelsen, samt en ledamot, vald av hushållningssällskapets förvaltningsutskott, varjämte svinavelsförening äger på egen bekostnad för sitt område insätta ytterligare en ledamot i nämnden. Nu gällande bestämmelser rörande svinpremieringen samt bidragen till svinpremiering, svinavelsstationer och svinavelsföreningar återfinnas dels i reglementet den 19 oktober 1911 (nr 120 sid. 1) för den med statsmedel understödda svinpremieringen inom riket med däri genom kungörelserna nr 89/1917 och 609/1917 vidtagna ändringar, dels ock i kungörelsen den 19 oktober 1911 (nr 120 sid. 5) angående statsanslag till åtgärder för höjande av landets svinavel med däri genom kungörelsen nr 90/1917 gjord ändring.

Jag torde i detta sammanhang böra meddela, att inom jordbruksdepartementet för närvarande är under utredning ett av lantbruksstyrelsen framställt förslag till ändrade bestämmelser rörande svinpremieringen och statsbidragen till sådant ändamål; och torde jag, sedan utredningen blivit slutförd, få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t. Några väsentliga ändringar i nu gällande bestämmelser i ovan angivna hänseenden innefattas ej i berörda förslag.

Av framställningarna angående införande av galtbesiktningstvång och däröver inkomna yttranden inhämtas bland annat följande.

Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott anför i sin ovannämnda skrivelse, att under senare åren svinstammen inom sällskapets område blivit i ej ringa grad förbättrad, till väsentlig del på grund därav att svinavelsföreningarna tillhandahölle renrasiga handjur av hög klass för avel. Den stora betydelsen av goda handjur insåges också av svinuppfödarna i stora delar av sällskapets område men ej så allmänt som önskligt vore. Enligt vad sällskapets svinpremieringsnämnd meddelat användes nämligen fargaltar av i hög grad undermålig härstamning och exteriör till avel i ej obetydlig utsträckning. Därigenom åstadkommes stor skada och tillbakagång i avelsarbetet. Endast i vissa fall kunde verksamma åtgärder vidtagas mot användningen av mindervärdiga fargaltar. Då frågan vore synnerligen allvarlig för svinaveln och dess framtida utveck-

ling, anhölle utskottet, att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition rörande lag om galtbesiktningstvång i huvudsaklig överensstämmelse med gällande lag om hingstbesiktningstvång.

Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott anför i sin skrivelse följande:

Den svenska exporten av fläsk företedde under de senaste åren en synnerligen glädjande stegring. Fläsk hade blivit det svenska lantbrukets viktigaste exportvara. Ur nationalekonomisk synpunkt vore det av allra största betydelse, att exporten komme till stånd i så stor utsträckning som möjligt, enär därigenom högst betydande fördelar komme främst jordbruket men även landet i dess helhet tillgodo, i det svinskötseln beredde möjlighet att under relativt hastig kapitalomsättning fördelaktigt realisera en stor del av den svenska skörden av spannmål.

För bibehållande och ytterligare utveckling av denna vår svenska fläskexport vore en av de viktigaste åtgärder, som kunde vidtagas, att på möjligast effektiva sätt sörja för en jämn och god kvalitet å exportvaran. Dennas kvalitet rönt uppenbarligen å sin sida inverkan av en hel mängd skilda faktorer, vilka i detta sammanhang icke behövde vidröras. Såsom en synnerligen viktig sådan måste dock självfallet betraktas den svenska suggstammens förseende med ett fullgott handjursmaterial. Genom de talrika avkomlingarna och dessas hastiga tillväxt utövade nämligen handjuret inom svinskötseln ett betydligt större inflytande än i fråga om övriga husdjursslag.

På nämnda förhållande syntes även de åtgärder, som från det allmännas sida vidtagits till svinavels befrämjande, hava inriktats. Utan tvivel hade nämligen en starkt bidragande orsak till svinskötseln utveckling under de senaste åren varit det planmässiga avelsarbete, som medelst understöd av allmänna medel bedrivits. Detta arbete hade till huvudsaklig del varit inriktat på uppmuntrande till bildande av svinavelsföreningar samt verksamast möjliga understödande av dessa föreningars verksamhet. Svinavelsföreningarna hade sålunda bland annat tillerkänts penningpris för i föreningarnas ägo befintliga och av vederbörande premieringsnämnd godkända rasrena fargaltar. Svinavelsföreningarna hölle sålunda i fråga om härstamning och exteriör fullt kvalificerade fargaltar.

Trots de betydande anslag, som av staten och hushållningssällskapen beviljats för understödande av galthållning inom svinavelsföreningarna, och trots det upplysningsarbete, som under flera år bedrivits, hade emellertid denna föreningsrörelse icke ens inom Malmöhus län, där svinavelsföreningarna dock förekomme i större antal än inom övriga län, vunnit den utbredning, man kunnat önska. Tvärtom kunde utskottet beträffande detta län med bestämdhet fastslå, att i mycket stor utsträckning fortfarande användes fargaltar av mindervärdig beskaffenhet. Såvitt det på avstånd kunde bedömas, syntes all sannolikhet tala för, att förhållandena icke vore bättre inom andra län.

Därest den skada, som användandet av mindervärdiga fargaltar vållade, inskränkte sig till galtägarens egen svinskötsel, kunde knappast statliga åtgärder ifrågasättas för rättelses vinnande, ehuru väl det allmänns intresse även i dylika fall skadades genom den försämring av genomsnittskvaliteten å exportvaran, dessa fargaltars avkomlingar utövade. I och med att mindervärdiga fargaltar upplätes för betäckning av suggor tillhöriga andra än galtägaren, inträdde uppenbarligen ett annat förhållande. Ange- lägenheten av ett statligt ingripande medelst de åtgärder, som stode till

buds, framträdde i detta fall så mycket skarpare ej blott genom den betydligt vidgade skada, som direkt vållades, utan även därigenom, att fara förefunnos för att nyttan av de ekonomiska uppoffringar, staten och hushållningssällskapen förut iklätt sig till svinavelns förbättrande, till stor del beskures i de fall, där de icke rent av varit förgäves.

Svinavelsföreningarnas verksamhet försvårades nämligen i allra högsta grad genom konkurrens med mindrevärdiga fargaltar, vilka av privata fargaltshållare samvetslöst upplåtes för betäckning av andra svinägare tillhöriga suggor. Då dessa fargaltar så gott som undantagslöst vore utan känd härstamning och även i övrigt av synnerligen dålig kvalitet samt billiga i uppfödning, kunde de tydligen upplåtas mot lägre betäckningsavgift än den, svinavelsföreningarna trots det relativt kraftiga understödet av allmänna medel måste betinga sig för sina fullgoda fargaltar. Många suggägare fölle lätt för frestelsen att ur synnerligen kortsynt sparsamhetssynpunkt använda sig av dylika fargaltar för betäckning av sina suggor. Särskilt vore detta fallet, när det gällde produktion av smågrisar för försäljning till andra personer. Suggägaren vore nämligen i detta fall icke direkt ekonomiskt intresserad av smågrisarnas förmåga att senare så fördelaktigt som möjligt omsätta det erhållna fodret i fläsk. På denna svinens ärftliga egenskap utövade emellertid handjuret ett mycket betydelsefullt inflytande. Och i stort sett kunde med bestämdhet sägas, att avkomlingarna efter dessa billigare fargaltar vore i fråga om snabbvuxenhet och förmåga att på lämpligt sätt ansätta fläsk av fullgod kvalitet, sålunda lämplig exportvara, ofantligt underlägsna avkomlingarna efter ur dessa synpunkter förädlade renrasiga fargaltar.

Med stöd av de gångna årens erfarenheter ansåge sig utskottet kunna hävda den uppfattningen, att rättelse i nämnda missförhållande sannolikt aldrig helt kunde nås på upplysningens väg. I den mån denna väg till äventyrs vore framkomlig vore tydligt, att ytterligare betydande summor av allmänna medel måste offras på detta ändamål. Det kunde ifrågasättas, huruvida direkta understöd av allmänna medel för hållandet av goda handjur under någon länge tid borde utbetalas. Principiellt sett syntes det egentliga ändamålet med dessa understöd böra vara att väcka intresset för aveln av goda djur. Efterhand som detta skedde, borde de direkta understöden till en början förminskas och sedan så småningom helt försvinna. I varje fall kunde det svårligen anses med det allmännas fördel förenligt att i längden uppmuntra vissa, låt vara intresserade personer under det andra dels icke komme i åtnjutande av anslag, dels direkt motarbetade de intressen, man avsåge att gynna. I den mån så vore fallet, såsom beträffande svinaveln, måste det ligga i det allmännas intresse tillse, att andra åtgärder, som kunde tänkas leda till ett bättre resultat av hittills nedlagda högst avsevärda kostnader, noggrant beaktades och genomfördes.

Tiden syntes därför vara mogen att åtminstone inom vissa områden fullständiga de åtgärder, som från det allmännas sida hittills vidtagits till svinskötselns befrämjande, med lämpliga lagbestämmelser mot användandet av mindervärdiga fargaltar. Beträffande hästaveln hade genom antagandet av »lag om hingstbesiktningstvång» av den 23 december 1914 den principen fastslagits, att användandet av mindervärdiga handjur alltefter rådande lokala förhållanden borde hindras, så snart det gällde upplåtandet av dylika för betäckning av andra än hingstägaren tillhöriga ston. Denna lag hade inom Malmöhus län tillämpats sedan år 1918. Resultatet

härav hade varit synnerligen gott. Den tanken låge därför nära, att till svinavelns befrämjande lag om galtbesiktningstväng borde utfärdas i huvudsaklig överensstämmelse med gällande lag om hingstbesiktningstväng. Samma motiv, som talade för införande av den senare, kunde anföras jämväl för den förra. Förhållandet vore nämligen analogt. Inom svinaveln liksom inom hästaveln komme all den avkomma, som föddes, till användning antingen såsom avelsdjur eller såsom bruksdjur vare sig hos uppfödaren-ägaren eller hos andra. I vilketdera fallet vore det av synnerligen vikt, att den vore av bästa möjliga beskaffenhet. Beträffande svinskötseln tillkomme dessutom det viktiga momentet, att detta vore av fundamental betydelse ur synpunkten av jämn och god kvalitet å exportfläsket.

Förutom ur nämnda synpunkt, vilken uppenbarligen vore av stort allmänt intresse, kunde ytterligare ett viktigt skäl för införande av galtbesiktningstväng vara värt framhållas. Därest sådant komme till stånd, måste nämligen antingen svinavelsföreningarnas antal och omfattning ökas eller ock förutvarande ägare av s. k. okynnesgaltar övergå att hålla fullgoda fargaltar. Uti vilkendera riktningen utvecklingen än komme att gå, vore ur synpunkten av det allmännas intresse tämligen likgiltigt. I varje fall bleve följd en ökat intresse för hållandet av fullgoda handjur och en till följd därav minskad konkurrens med svinavelsföreningarnas fargaltar. Under sådana förhållanden kunde med all sannolikhet de kontanta understöden för galthållningen till en början beskäras och inom kort tid helt undvaras.

Bland de skäl, som sannolikt komme att anföras mot en dylik lagstiftning, torde vara, att densamma utgjorde ett starkt ingrepp uti den personliga friheten. Uppenbart vore emellertid, att lag om galtbesiktningstväng icke kunde anses utgöra större ingrepp uti denna frihet än lagen om hingstbesiktningstväng inom motsvarande område, därest den förra avfattades efter samma principer som den senare.

Möjligheten att genomföra lag om galtbesiktningstväng stode tydligen i intimt samband med tillgången på fullgoda handjur och borde därför liksom beträffande hingstbesiktningstväng bedömas efter rådande lokala förhållanden. I stort sett kunde dock sägas, att utgångsläget beträffande svinaveln vore gynnsammare i så måtto, som produktionen av rasrena handjur dels på grund av svinens mångdubbelt större fruktsamhet dels ock till följd av det relativt stora antal renrasiga djur, som redan nu hölles, vore betydligt större. Inom Malmöhus län vore sålunda tillgången på rasrena och fullgoda handjur redan nu så stor, att ur den synpunkten intet funnes att med fog invända mot galtbesiktningstvängs införande.

Största svårigheten torde komma att möta vid besiktningens utförande, i det denna komme att omfatta ett betydande antal djur. Dessas levnadsålder vore vidare relativt låg. Möjligheten att på ett bekvämt och billigt sätt ordna denna besiktning vore tydligen olika under olika förhållanden. Utskottet ansåge sig dock böra framhålla, att besiktning av visst handjur icke syntes behöva göras mer än en gång, därest vid första besiktningen fordrades, att djuret uppnått sådan ålder, att dess utveckling i exteriört avseende med viss säkerhet kunde bedömas. Härigenom inskränktes besiktningen att omfatta endast nyanskaffade djur. Besiktningen syntes böra utföras av varje läns premieringsnämnd för svin. Besiktningarna borde givetvis äga rum å vissa fastställda tider och anmälan om besiktning göras före utgången av angiven dag. Under sådana förhållanden kunde för i samband med besiktning nödiga resor lämplig resplan uppgö-

ras, varigenom onödiga resor inbesparades. Vidare kunde sammanföring av fargaltar till vissa bestämda uppvisningsplatser under vissa förhållanden ifrågasättas och genomföras. Även förtjänade erinras om, att automobilväsendets utveckling i hög grad bidroge till problemets såväl förenkling som förbilligande. Över huvud ansåge därför utskottet goda skäl föreligga för möjligheten att praktiskt genomföra besiktningens utförande.

Uppenbarligen måste före genomförandet av ifrågavarande lagstiftningsåtgärder även tillses, att kontroll över utlåtade bestämmelsers efterlevnad bleve möjlig anordna. Beträffande denna fråga ville utskottet framhålla, att galtbesiktningstvängets efterlevnad tydligen komme att intressera icke endast alla svinavelsföreningarna och dessas medlemmar utan även andra galtägare, som hölle rasren och fullgod fargalt. Det kunde därför med skäl antagas, att eventuella överträdelser inom mycket kort tid kunde bliva beivrade.

En viktig synpunkt vore, att en tilltänkt lagstiftning icke ensidigt komme att gynna producenterna av avelsdjur på bekostnad av övriga svinuppfödare. Den fria konkurrensen i fråga om uppfödningen av avelssvin vore emellertid, såsom utskottet i skrivelse av den 14 maj 1923 framhållit, i avsevärd mån hindrad av nu gällande bestämmelser angående rätt till riksstamboksföring. Därför kunde med skäl sägas, att det för närvarande största hindret mot en dylik lagstiftning just restes genom ifrågavarande bestämmelser. Då det väl emellertid svårigen kunde anses troligt, att dessa bestämmelser icke skulle kunna ändras, så att detta hinder bortfölle, hölle utskottet före, att nämnda förhållande likväl icke borde tillmätas avgörande betydelse i fråga om bedömandet av lagens genomförbarhet.

Under återopande av vad ovan anförts finge utskottet anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om införande av galtbesiktningstväng samt för dess genomförande önskvärda ändringar uti bestämmelserna för riksstamboksföring av avelssvin.

I den till lantbrukstyrelsen från *svenska svinavelsföreningens förvaltningsutskott* inkomna framställningen anhålles jämlikt å föreningens årsmöte den 22 mars 1923 fattat beslut, att lantbruksstyrelsen ville verka för genomförandet av galtbesiktningstväng.

Statskonsulenten Lindahl förklarar i sitt den 22 februari 1924 till lantbruksstyrelsen avgivna yttrande, att han visserligen hyste ej ringa betänkligheter mot införande av galtbesiktningstväng men att han på grund av de fördelar sådant skulle medföra ej kunde avstyrka framställningarna därom.

I sitt yttrande av den 19 januari 1926 anför Lindahl, att han vid avgivandet av förstnämnda utlåtande nyligen tillträtt sin befattning och ännu ej varit i tillräcklig beröring med svinskötseln och dess utövare för att i mera bestämd form kunna taga ställning till frågan om galtbesiktningstvängs införande samt att han därför i berörda utlåtande endast uttalat sig principiellt. Sedan Lindahl å tjänstens vägnar hunnit genomresa hela landet och närmare undersökt ifrågavarande förhållanden, ansåge sig Lindahl böra instämma i uttalandena för en lag om galtbesiktningstväng. Lindahls sistnämnda utlåtande innehåller i övrigt i huvudsak följande:

Lindahl, som själv vore ordförande i 6 av svinpremieringsnämnderna inom landet, hade framställt anhållan till ordförandena i övriga 18 svinpremieringsnämnder att uttala sig i frågan. Skrivelser hade inkommit från ordförandena i 11 nämnder. Ordförandena i 10 nämnder hade uttalat sig

för galtbesiktningstväng, under det att en ordförande meddelat, att galtbesiktningstväng ej vore av behovet påkallat i länet (Kronobergs), enär samtliga fargaltar där vore besiktigade. Berörda skrivelser syntes tala för, att missförhållanden, som endast kunde motverkas genom införande av galtbesiktningstväng, föreläge på många håll inom landets svinskötsel.

Anmärkningsvärt vore, att man i Malmöhus län, där tillgången på goda galtar vore riklig och insikten om betydelsen därav borde vara ganska allmän, ansåge sig vara i behov av galtbesiktningstväng. Anledningen därtill vore dock troligen den stora produktionen av fläsk för export. På grund därav vore det av särskild betydelse för svinskötseln i länet att uppnå en låg produktionskostnad och en hög kvalitet å fläsket.

Att man inom Kalmar län ville skydda sig mot den skada, som mindervärldiga galtar kunde åsamka den inom stora delar av länet högt stående svinaveln, vore ganska förståeligt för den, som på närmare håll tagit del av förhållandena. Från bygder, där svinaveln stode på en lägre ståndpunkt, komme lätt s. k. okynnesgaltar, som hastigt nog kunde riva ned vad förut med hjälp av statens och hushållningssällskapens medel uppbyggt.

Svenska svinavelsföreningens framställning torde hava bestämts av den uppfattning, som mött Lindahl, var han än fört saken på tal i bygderna, att det ej rädde någon tvivel om, att en lag om galtbesiktningstväng skulle vara till stor nytta för landets svinavel.

Under sina resor såsom ordförande i svinpremieringsnämnd och inspektör av svinpremieringen hade Lindahl av föreliggande förhållanden blivit allt mer och mer övertygad om, att mindervärdiga s. k. okynnesgaltar i högre grad än man kunnat tro stode hindrande i vägen för föreningsverksamhetens goda inflytande på svinaveln. Genom dylika galtar uppehöles en osund konkurrens med föreningsgaltar, och vinstockens kvalitet försämrades. En galt kunde under ett år bliva upphov till 1,000-tal avkomlingar, varav alltid några användes till avel och återstoden utnyttjades för fläskproduktion.

Enligt Lindahls åsikt vore det visserligen långt mera tilltalande att söka sprida goda djur genom ett lämpligt uppmuntringssystem, men de trakter, där man ej ansåge sig mäktig att föra svinaveln framåt utan galtbesiktningstväng, borde ej undanhållas en lag därom.

Vid bedömande av möjligheten av genomförande av galtbesiktningstväng hade man i första hand att taga hänsyn till möjligheten för allmänheten att skaffa tillräckligt kvalificerade galtar till rimliga priser. Lindahl ansåge, att i detta hänseende hinder ej mötte. Vad anginge sättet för besiktningens verkställande borde denna utföras av svinpremieringsnämnderna. Premieringsnämnderna kunde dock ej, såsom fallet vore vid premiering av galtar tillhöriga svinavelsföreningar, resa till varje ort, där galt funnes, utan galtar, tillhöriga andra än avelsföreningar, borde föras till premieringsplatser, förlagda till ort, där föreningsgalt hölles, eller annan lämplig plats. Ordna des besiktningen på dylikt sätt, bleve kostnaderna därför troligen ej större än att de kunde läggas inom ramen av premieringsutgifterna i sin helhet. Om, såsom föreslagits, medel till de ökade utgifterna för besiktningen kunde erhållas genom reducering av premieringspriserna, syntes kostnadsfrågan kunna lösas på ett tämligen enkelt sätt. Ett län, som genom föreningsverksamhet och galtbesiktningstväng sökte befördra utvecklingen av svinaveln, vore dock värt största möjliga uppmuntran i form av anslag av statsmedel.

En lag om galtbesiktningstväng syntes böra erhålla i huvudsak samma

innehåll som lagen om hingstbesiktning. Vissa detaljbestämmelser borde dock bliva annorlunda. Sålunda borde den ålder, vid vilken galt skulle få börja användas för avel, sättas till 9 månader. Vid denna ålder vore galtarna berättigade till riksstamboksföring och hade nått den utveckling, att deras värde i viss grad kunde bedömas. Om nämnda ålder fastställdes, syntes tillräckligt, att varje galt endast besiktigades en gång. Då djurets avelsvärde en gång konstaterats vid avelsduglig ålder, torde nämligen upprepade besiktningar, som skulle medföra kostnader och arbete, vara onödiga. Beständes åldersgränsen lägre än 9 månader, kunde betaras, att en del galtar för tidigt bleve satta i sträng tjänstgöring samt att deras avelsduglighet därigenom komme att äventyras.

I övrigt ville Lindahl framhålla betydelsen av, att en lag om galtbesiktningstvång ej borde få tillämpas så, att den ena eller andra av de inom landet befintliga och för riksstamboksföring godkända rasernas utbredning förhindrades.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande till en början erinrat om av styrelsen gjorda framställningar om införande av tjurbesiktningstvång samt uttalat, att de skäl, som anförts till stöd för dessa framställningar, i stort sett även kunde åberopas för åvägabringande av galtbesiktningstvång. Enligt lantbruksstyrelsens mening måste en lag om tjurbesiktningstvång med hänsyn till nötboskapsavelns stora ekonomiska betydelse tillmätas ännu större vikt än en lag om galtbesiktningstvång. Lantbruksstyrelsen har vidare anfört följande:

De statsunderstödda åtgärderna till höjande av svinaveln hade — liksom motsvarande åtgärder beträffande nötboskapsaveln — huvudsakligen haft till syfte, dels att främja premieringsväsendet i samband med stamboksföring, dels ock att understödja svinavelstöreningarna. Emellertid hade ifrågavarande åtgärder, ehuru tvivelsutan av genomgripande betydelse för näringens höjande, dock icke tillfullo motsvarat förväntningarna. Förmärsta orsaken härtill syntes hava varit, att mindervärdiga galtar inom vissa trakter kommit till användning i vida större utsträckning än som kunnat förväntas. Härom bure vederbörande statskonsulents och flera svinpremieringsnämndsordförandes uttalanden nogsamt vittne. Skadan bestode härvid icke allenast däri, att en dylik galt kunde giva upphov till tusentals avkomlingar av i det hela mindervärdig art både för avel och fläskproduktion, utan även på den rent förödande inverkan en osund konkurrens kunde utöva på föreningsverksamheten och dess goda inlytande på svinaveln. Sålunda hade premieringsnämndsordföranden i Kalmar läns hushållningssällskap anfört, att av 55 föreningar, som under årens lopp bildats inom sistnämnda sällskaps område, 13 upplösts på grund av konkurrens genom mindervärdiga galtar, att ytterligare 7 föreningar av samma anledning upplösts men återupptagits, ehuru med sämre djurmateriel än tidigare, att 11 föreningars verksamhet försvärats av samma orsak, samt att endast 24 föreningar gått helt fria från ifrågavarande konkurrens.

Behovet av skyddsåtgärder mot sålunda förelintliga missförhållanden vore således uppenbart och ett effektivt ingripande för stärkande av avelsföreningarnas ställning erforderligt. Två utvägar stode därvid till buds, antingen upplysningsverksamhet i förening med större understöd än hittills åt föreningarna eller tvingande lagbestämmelser. Det ville synas lantbruksstyrelsen, som om den först antydda utvägen vore alltför osäker, i det att betecknande nog kravet på åtgärder i lagstiftningsväg kommit

från orter, där svinaveln stode synnerligen högt och där — såsom inom Malmöhus län — avelsmaterialet praktiskt sett kunde anses renrasigt.

En såvitt möjligt effektiv reglering syntes alltså — såsom lantbruksstyrelsen i fråga om tjurbesiktningstvång anlärt — kunna åvägabringas endast på lagstiftningsväg genom lämpliga föreskrifter rörande obligatorisk kontroll av de till avel använda handjurens kvalifikationer.

En lagstiftning, varigenom besiktningstvång infördes, skulle såsom ovan antytts bidraga till att för ändamålet utgående allmänna medel komme till mera effektiv nytta. Under den första tiden efter lagens ikraftträdande skulle måhända en jämförelsevis stark efterfrågan å lämpliga avelsdjur göra sig gällande. Lantbruksstyrelsen vore dock förvissad därom att, på grund av svinens snabba utveckling, denna olägenhet vore av övergående natur och dessutom i viss mån skulle neutraliseras genom införande av tillräcklig övergångstid vid besiktningstvångets tillämpning i förekommande fall. Fastmera torde dylikt besiktningstvång i längden komma att stimulera uppfödning och omsättning av ett gott hanmaterial till fromma för svinskötseln i dess helhet.

Nu nämnda fördelar syntes enligt lantbruksstyrelsens mening mer än väl uppväga den inskränkning i den enskildes näringsfrihet, som skulle kunna anföras såsom skäl mot lagbestämmelser av ifrågavarande art. Lantbruksstyrelsen hölle före, att detta tvång icke kunde anses innebära större intrång i näringsfriheten än andra dylika tvångsbestämmelser, som under de senare åren tillkommit till skydd för avelsarbetet.

I anslutning till vad ovan anförts hade lantbruksstyrelsen utarbetat förslag till lag om galtbesiktningstvång.

Lagförslaget torde endast i nedannämnda avseenden kräva närmare motivering.

I 2 § hade av skäl, som anförts av vederbörande statskonsulent, angivits den ålder, vid vilken handjur skulle få användas för avel. Bestämmelsen innebure, att besiktning av djuret behövde ske allenast en gång.

I 3 § hade tiden för ikraftträdande av förordnande av ifrågavarande slag i enlighet med statskonsulentens mening föreslagits till tidigast sex månader och senast tre år från det förordnandet utfärdades. Denna tid syntes tillräcklig att bereda den djurägande allmänheten rådrom för anskaffande av galtar av beskaffenhet att kunna godkännas för betäckningsändamål.

Den ifrågasatta lagen torde böra upptaga allenast de i förevarande avseende erforderliga allmänna bestämmelserna. På Kungl. Maj:t torde böra ankomma att i administrativ ordning utfärda de särskilda detaljbestämmelserna i fråga om lagens verkställighet.

Vidkommande de av lagen föranledda besiktningsskostnaderna hölle lantbruksstyrelsen före, att besiktningen ofta torde kunna verkställas i samband med premiering eller av premieringsmedel bekostad stamboksföring I den mån så icke skulle kunna ske, torde vederbörande hushållningssällskap och landsting ensamma böra vidkännas merutgifterna.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer lantbruksstyrelsen, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att antaga det av lantbruksstyrelsen utarbetade förslaget till lag om galtbesiktningstvång, vilket är av följande lydelse:

»1 §.

Där förhållandena inom hushållningssällskaps område sådant påkalla, äger Konungen på framställning av hushållningssällskapet och vederbörande landsting förordna, att galtbesiktningstvång skall införas inom hushållningssällskapets område eller del därav.

2 §.

Inom område, där galtbesiktningstvång införts, må galt icke vare sig kostnadsfritt eller mot ersättning upplåtas till betäckning av hondjur, som tillhör annan än galtens ägare, med mindre galten uppnått nio månaders ålder och, på sätt därom särskilt föreskrives, med hänsyn till svinavelns ståndpunkt inom orten prövats vara lämplig för betäckningsändamål.

3 §.

I förordnande om införande av galtbesiktningstvång skall tillika utsättas viss dag för förordnandets ikraftträdande; och må denna dag ej sättas tidigare än sex månader eller senare än tre år från det förordnandet gavs.

4 §.

Förseelse mot denna lag straffes med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor.

Därest någon under tid, då han är ställd under åtal för sådan förseelse, densamma fortsätter, skall han för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits fällas till de böter, som för förseelsen äro stadgade.

5 §.

För förseelse, som med husbondes vetskap begås av hans husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvare husbonden likasom vore förseelsen begången av honom själv.

6 §.

Förseelse mot denna lag åtalas av allmän åklagare.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

7 §.

Förordnande om införande av galtbesiktningstvång skall tillika med erinran om påföljden för förseelse mot bestämmelserna i denna lag genom vederbörande länsstyrelses försorg på statsverkets bekostnad införas i länskungörelserna och i tidning inom orten.»

Av hushållningssällskapens förvaltningsutskott hava allenast *Kristianstads läns, Älvsborgs läns södra och Gävleborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* avstyrkt förslaget om införande av galtbesiktningstvång. *Älvsborgs läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* yttrar, att sällskapet ej hade något större intresse av galtbesiktningstvång. *Övriga förvaltningsutskott* tillstyrka nämnda förslag eller förklara sig ej hava något att erinra däremot.

Förvaltningsutskottet i Kristianstads läns hushållningssällskap anför i huvudsak följande:

Tvångsåtgärder borde ej tillgripas, förrän andra medel visat sig överk-

samma. Det vore ingalunda säkert, att det av enskilda hållna fargalts-materialet vore i så hög grad underhålligt, att rådande missförhållanden ej kunde avhjälpas utan tvång. Svinskötselns utveckling borde i stället främjas genom upplysning om vikten av goda avelsdjur och uppmuntran åt svinavelsföreningarna. På grund av lantmännens eget intresse komme utvecklingen att gå i riktning mot användandet av goda avelsdjur, särskilt sedan genom omläggning av stambokslöringen lantmännen mera alltmänt kunde bedriva uppfödning av avelssvin. Den klassificering av fläsket, som skedde vid exportslakterierna, torde medverka till en sådan utveckling. De medel, som komme att erfordras för genomförande av galtbesiktnings-tvång, bleve bättre använda, om de utginge i form av premier eller understöd för anskaffande och hållande av goda avelsdjur.

Gävleborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott yttrar, att utskottet vore i princip mot tvångsåtgärder, och att inga skäl funnes för genomförande i länet av galtbesiktnings-tvång.

Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott uttalar, att genomförande av galtbesiktnings-tvång inom sällskapets område ej skulle medföra några fördelar, när galthållarna under senare år i regel endast köpt goda galtar, men att det däremot skulle kännas som ett tvång och föranleda kostnader.

Älvsborgs läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott anför såsom skäl för sitt uttalande, att sällskapet ej hade något större intresse av galtbesiktnings-tvång, då i stort sett endast goda galtar användes å orter, där svinuppfödning bedreves i större skala.

Gotlands läns, Värmlands läns, Örebro läns, Västerbottens läns och Norrbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott anse genomförande av galtbesiktnings-tvång inom dessa sällskaps område ej vara lämpligt eller av behovet påkallat. Med hänsyn därtill, att sådant behov framdeles kunde yppas, eller till förhållandena inom andra län hava dock nämnda förvaltningsutskott tillstyrkt genomförande av en lag om galtbesiktnings-tvång eller ej framställt erinran däremot.

I vissa av *övriga yttranden*, som gå i tillstyrkande riktning, förordas förslaget om galtbesiktnings-tvångs införande utan närmare motivering. I många yttranden framhålles emellertid, att det föreläge ett behov av galtbesiktnings-tvångs införande för att trygga de resultat, som hittills vunnits genom det allmännas uppoffringar för svinavelns förbättrande, och för att ytterligare höja densamma. Det vitsordas, att mindervärdiga fargaltar användas i ej ringa utsträckning, samt att därigenom svinavelsföreningarna utsättas för en skadlig och kännbar konkurrens och svinstammens kvalité försämras. Dessa missförhållanden syntes ej kunna avhjälpas på upplysningens väg utan besiktnings-tvång vore enda botemedlet. Vissa förvaltningsutskott hava beträffande möjligheten för genomförande av galtbesiktnings-tvång yttrat, att man ej torde behöva befara någon brist på goda fargaltar. Ett par förvaltningsutskott uttala emellertid, att genomförandet skulle möta svårigheter i glest bebodda trakter.

Mot *detaljbestämmelserna i det av lantbruksstyrelsen utarbetade lagförslaget* framställes i allmänhet ej några erinringar. *Förvaltningsutskottet i Skaraborgs läns hushållningssällskap* anser dock, att det bör tillkomma allenast hushållningssällskap att begära förordnande om lagens tillämpning, när landstingen ej besitta erforderlig sakkunskap. Samma förvaltningsutskott yttrar vidare, att minimiåldern, då galt skulle få användas till betäckning, borde sättas till 8 månader. Av *förvaltningsutskot-*

tet i Hallands läns hushållningssällskap föreslås, att förbudet mot upplåtande av galt till betäckning utsträcker sig att omfatta även det fall, att galt som äges av två eller flera personer samfällt, användes till betäckning av hondjur, som tillhör någon av dem enskilt.

Vad angår ordningen för prövningen av galts lämplighet för betäckningsändamål, yttrar Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, att i enlighet med lantbruksstyrelsens uttalande besiktning av galt huvudsakligen kunde ske i samband med premiering eller av premieringsmedel bekostad stamboksföring. Mot lantbruksstyrelsens uttalande, att kostnaderna för i annan ordning verkställd besiktning borde bestridas av hushållningssällskapet eller landstinget, förklarar sig samma förvaltningsutskott ej vilja framställa någon invändning. Hallands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott föreslår, att prövningen av galts lämplighet för betäckningsändamål borde för vinnande av nödig smidighet och snabbhet kunna anförtros utom åt svinpremieringsnämnd även åt enskild ledamot av nämnden (husdjurskonsulent). Kostnaderna för besiktning borde, då denna skedde i samband med premiering, uppdelas mellan statsverket och hushållningssällskapet men i andra fall helt bestridas av den galtägare, som påkallat besiktningen. Västmanlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott yttrar, att besiktningen av galtar inom länet utan olägenhet torde kunna ske i samband med premieringen och att kostnaderna härför ej komme att ställa sig synnerligen höga, enär premiering varje år ägde rum inom länet. Norrbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott framhåller såsom nödvändigt, att bestämmelserna om besiktningsförfarande bli sådana, att de skulle i länet kunna tillämpas utan för stora kostnader.

Jag biträder framställningarna om införande av galtbesiktningstvång. Av utredningen i ärendet synes framgå, att inom landet underhålliga galtar användas för betäckning i ganska stor utsträckning. Den skada, som därigenom åsamkas svinaveln, är säkerligen högst betydande. Såsom i ärendet framhållits, kan en enda galt giva upphov till tusentals avkomlingar av i stort sett mindervärdig beskaffenhet såväl för avelsändamål som fläskproduktion. Med hänsyn därtill att svinaveln inom landet, särskilt i södra delen, inriktas på produktion av fläsk för export, har det blivit av synnerlig vikt att på möjligast verksamma sätt sörja för en jämn och god kvalité hos fläsket. Härvid måste, såsom Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott framhåller i sin ovan nämnda skrivelse, tillgången på fullgott hanmaterial träda i förgrunden.

Användandet av mindervärdiga fargaltar skadar emellertid ej blott direkt svinaveln utan därigenom motverkas även de åtgärder, som av staten vidtagits till svinavelns höjande. Såsom från flera håll påtalats, utövas nämligen i många trakter av ägare till mindervärdiga galtar konkurrens med svinavelsföreningarna, i det att sådana galtar, som äro billiga att anskaffa och underhålla, mot lägre avgifter än föreningarnas galtar upplåtas till betäckning av andra än ägarna tillhöriga suggor. Många svinavelsföreningar hava på grund av dylik konkurrens haft att kämpa med stora svårigheter, vilka jämväl vållat föreningars upphörande. Därest de upp-

Departement's-
chefen.

offringar, som från det allmännas sida göras för stödjande av svinavelsföreningarna, skola leda till avsett resultat, synes därför erforderligt, att åtgärder stå till buds till förhindrande av underhaltiga galtars användande för avelsändamål.

Man torde knappast kunna förvänta, att rättelse i omförmälda missförhållanden skall kunna vinnas enbart på upplysningens väg. I varje fall komme det uppenbarligen att förflyta lång tid, innan någon mera påtaglig bättring skulle ernås, och det skulle säkerligen bli nödvändigt, att staten iklädde sig avsevärt ökade uppoffringar för stödjande av svinaveln. Möjliggörandet av besiktningstvång i fråga om galtar avsedda att upplåtas till avelsbruk synes vara det säkraste och bästa medlet för vinnande av rättelse uti ifrågavarande missförhållanden.

Införande av galtbesiktningstvång bör emellertid endast komma i fråga å trakter, där de lokala förhållandena påkalla sådant. Såsom framgår av de av hushållningssällskapens förvaltningsutskott avgivna yttranden, medgiva förhållandena i stora delar av vårt land ej genomförandet av en sådan åtgärd. Å andra sidan bör denna omständighet ej utgöra hinder för att galtbesiktningstvång kommer till tillämpning å trakter, där så finnes lämpligt och önskvärt. Därest införandet av galtbesiktningstvång, i likhet med vad fallet är beträffande hingstbesiktningstvång, göres beroende av framställning från hushållningssällskap och landsting, synes tillfyllestgörande garanti föreligga för, att nödig hänsyn tages till de lokala förhållandena. Liksom i fråga om hingstbesiktningstvång bör bestämmanderätten i ifrågavarande hänseende förbehållas Kungl. Maj:t.

Mot bestämmelser av nu ifrågasatt innebörd har anmärkts, att desamma skulle föranleda ett viss intrång å den enskildes näringsfrihet. Häremot må framhållas, att stadgandenas syftemål skulle vara att tillgodose ett allmänt intresse av mycket stor betydelse och att avsevärda fördelar torde vinnas genom dylika bestämmelser. Erinras må även att, då för bestämmelsernas tillämpning skulle fordras beslut av landsting och hushållningssällskap, galtbesiktningstvång allenast torde komma att införas å trakter, där det uppbäres av den allmänna meningen. Jag får vidare hänvisa därtill, att i fråga om hästaveln motsvarande tvång redan är infört genom lagen om hingstbesiktningstvång.

I anslutning till vad ovan anförts har jag inom jordbruksdepartementet låtit utarbета ett förslag till lag om galtbesiktningstvång, vilket i huvudsak överensstämmer med det av lantbruksstyrelsen upprättade lagförslaget samt lagen om hingstbesiktningstvång. Berörda förslag torde allenast i nedan angivna avseenden kräva närmare motivering.

Därest, sedan jämlikt 1 § förordnande meddelats om galtbesiktningstvånga införande inom visst område, ändrade förhållanden skulle inträda, så att besiktningstvångets bibehållande inom området icke längre vore betingat av omständigheterna, äger givetvis Kungl. Maj:t att efter fram-

ställning från vederbörande förordna om besiktningstvängets upphörande helt eller delvis.

I anledning av anmärkning från Hallands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott mot 2 § i det av lantbruksstyrelsen upprättade förslaget har i samma paragraf i föreliggande förslag — i likhet med vad som i motsvarande hänseende gäller enligt lagen om hingstbesiktningstväng — införts bestämmelse om att galt, som äges av två eller flera personer samfällt, icke må, därest ej angivna förutsättningar föreligga, användas till betäckning av hondjur, som tillhöra någon av dessa personer enskilt. Sagda bestämmelse synes erforderlig för att förhindra, att flera personer inom samma trakt söka genom sammanslutning kringgå lagen.

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag har den ålder, vid vilken galt må börja användas för avel, satts till nio månader. Har galt vid denna ålder en gång prövats vara lämplig för betäckningsändamål, synes sedermera ytterligare besiktningar ej vara erforderliga.

Vid bedömande av, huruvida galt må anses lämplig för betäckningsändamål, skall enligt föreskrift i 2 § hänsyn tagas till svinavelns ståndpunkt inom orten. Denna bestämmelse innebär, att ej allenast premieringsbara galtar kunna godkännas för avel utan med hänsyn till lokala förhållanden även galtar, som beträffande ras och härstamning ej uppfylla fordringarna för premiering men dock kunna anses för ändamålet användbara. Särskilt under första tiden av lagens tillämpning torde bliva nödvändigt, att å vissa orter kraven på galts godkännande ej ställas alltför höga. I den mån svinaveln utvecklas och tillgången på goda galtar ökas, vilket torde bliva en följd av lagens genomförande, synas dock fordringarna kunna skärpas. Med hänsyn till olikheterna i svinavelns tillstånd och förhållandena i övrigt inom skilda delar av landet torde godkännandet av galt för avel böra begränsas att avse galtens användning inom visst område.

Vid utarbetandet av de närmare bestämmelser angående prövningen av galts lämplighet för betäckningsändamål, som enligt 2 § skola utfärdas av Kungl. Maj:t, lära nyss angivna synpunkter bliva beaktade. I berörda bestämmelser böra jämväl upptagas stadganden angående vem det bör tillkomma att besiktiga och godkänna galt för betäckning och andra erforderliga detaljföreskrifter. Vad angår frågan, i vilken ordning tillstånd till galts användning för avel må meddelas, bör givetvis premieringsnämnd äga befogenhet att meddela dylikt tillstånd. Prövning av galts lämplighet för avel torde kunna företagas i samband med premiering av svin. Emellertid synes, på sätt framhållits i yttranden av vissa hushållningssällskaps förvaltningsutskott, vara erforderligt, att godkännande även må kunna lämnas under mera enkla och smidiga former. Behörighet att meddela dylikt godkännande synes därför lämpligen böra tillkomma jämväl ordförande i premieringsnämnd ensam och av hushållningssällskapet anställd husdjurskonsulent, som är ledamot av premieringsnämnden.

Några särskilda kostnader för besiktning av galt torde, i den mån godkännande sker i samband med premiering, ej behöva uppkomma. Kostnaderna för besiktning, som ej företages i samband med annan åtgärd för svinavelns befrämjande, synas icke böra bestridas av statsmedel. I anslutning till lantbruksstyrelsens förslag, som därutinnan mött gensaga allenast från ett förvaltningsutskott, synes lämpligt, att vederbörande hushållningssällskap eller landsting eller dessa korporationer i förening åtaga sig dylika kostnader. Sådant åtagande synes böra föreligga, innan framställning hos Kungl. Maj:t göres om införande av galtbesiktningstväng. Därest besiktningarna ordnas på ett planmässigt sätt, torde hushållningssällskapens och landstingens utgifter för ändamålet ej komma att uppgå till några mera avsevärda belopp.

Med anledning av Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskotts hemställan om ändring i gällande bestämmelser rörande stamboksföring av svin vill jag nämna, att frågan om ändring i dessa bestämmelser, varom jämväl 1927 års riksdag gjort framställning (skr. nr 128), upptages i ovannämnda av lantbruksstyrelsen framlagda förslag till ändrade bestämmelser rörande svinpremieringen, vilket ärende för närvarande är beroende av Kungl. Maj:ts prövning.

Departementschefen uppläser härefter ovan omförmälda, inom jordbruksdepartementet upprättade förslag till lag om galtbesiktningstväng samt hemställer, att detsamma måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.